Bijlage – voortgang onderhandelingen initiatiefvoorstel inzake EU-Kiesakte

Conform de vastgestelde afspraken informeer ik u over de voortgang van de onderhandelingen over de hernieuwing van de Europese Kiesakte.[1] Dit aanvullend op eerdere momenten waarop u bent geïnformeerd over de voortgang op dit dossier.[2]

Nederland heeft in de onderhandelingen in Raadsverband geïntervenieerd conform het kabinetsstandpunt en de uitkomst van het debat met uw Kamer hierover op 21 juni 2022.[3] De Europese Kiesakte staat nog als discussiepunt geagendeerd in de Raad. Er is op korte termijn geen besluitvorming voorzien. De Raad besluit in dit dossier met unanimiteit. Ook moeten de lidstaten afzonderlijk goedkeuring geven overeenkomstig nationale grondwettelijke bepalingen.

Sinds de voorlaatste voortgangsrapportage[4] is er in de Raadswerkgroep Algemene Zaken (GAG) meermaals gesproken over de Kiesakte. Aanleiding hiervoor is het op 13 november 2025 door het Europees Parlement (hierna: EP) aanvaarde initiatiefvoorstel tot wijziging van de Europese Kiesakte in verband met de mogelijkheid tot stemoverdracht tijdens plenaire vergaderingen voor zwangere/onlangs bevallen Europarlementariërs.[5]

Er bestaat momenteel geen verlofregeling voor zwangere leden van het EP. Dit heeft tot gevolg dat parlementsleden tijdens de late zwangerschap en het vroege moederschap in de praktijk niet (kunnen) stemmen tijdens EP-vergaderingen. Het voorstel biedt EP-leden die zwanger zijn of onlangs zijn bevallen de mogelijkheid om gedurende ten hoogste drie maanden vóór de verwachte geboortedatum en zes maanden na de bevalling het uitbrengen van de plenaire stem te delegeren aan een ander lid van het EP. Dit nieuwe voorstel is door het EP ingediend op basis van de bijzondere wetgevingsprocedure in artikel 223 van het EU-Werkingsverdrag waarvoor unanimiteit in de Raad en vervolgens goedkeuring door het EP en ratificatie in de lidstaten vereist zijn.

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft mij op 4 december 2025 verzocht om een appreciatie van het voorstel van het EP.[6] Deze heb ik op 16 januari 2026 aan de Tweede en de Eerste Kamer verzonden.[7] Dit heeft geleid tot enkele verduidelijkende vragen van fractieleden, maar er zijn geen bezwaren geuit tegen de voortgang van het voorstel.

De Raad Algemene Zaken van 17 maart 2026 ging akkoord met het voorstel tot wijziging van de Kiesakte, inclusief de toevoeging om de algemene voorwaarden en modaliteiten aangaande stemoverdracht verder uit te werken in het Statuut voor leden van het Europees Parlement en in het Reglement van het Europees Parlement. Het voorstel zoals geaccordeerd door de Raad is tijdens een plenaire stemming op 30 april 2026 door het EP aangenomen met 616 stemmen voor, 24 tegen, en 8 onthoudingen. De wijziging van de Kiesakte moet nu formeel door de nationale parlementen van alle lidstaten worden geratificeerd. Het staat als hamerstuk geagendeerd voor de RAZ van 26 mei.

[1] Kamerstukken II 2021/22, 36104, nr. 3.
[2] Kamerstukken II 2025/26, 22112, nr. 4210, bijlage 1223641.
[3] Kamerstukken II 2021/22, 36104, nr. 2.
[4] Kamerstukken II 2025/26, 22112, nr. 4210, bijlage 1223641.
[5] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0257_NL.html
[6] Kenmerk Tweede Kamer: 2025Z20298/2025D50110
[7] Kamerstukken II 2025/26, 36104, nr. 10.